

ภาคผนวก ข

บทสัมภาษณ์นิตกรอาวุโสกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การสัมภาษณ์

พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในหัวข้อ ความคิดเห็นที่มีต่อการคัดแยกทะเบียนประวัติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

คำถาม ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการดำเนินคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาอย่างไร ?

คำตอบ มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการสืบเสาะข้อเท็จจริงเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับ เรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สภาพร่างกาย สภาพจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดและของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวง เกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อหาแนวทางแก้ไขเด็กและเยาวชน ตลอดจนวางแผนทางบำบัดแก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ประมวลและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนเสนอต่อศาล

คำถาม ในการดำเนินคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้ต้องหา ท่านเคยซักถามถึงประวัติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนหรือไม่ ?

คำตอบ มีการสอบถามถึงประวัติการกระทำความผิดของเด็กหรือเยาวชนทุกรายที่ถูกดำเนินคดีอาญา และถ้าหากเด็กหรือเยาวชนไม่บอกความจริง มีการสอบถามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเรื่องประวัติการกระทำความผิด และทางสถานพินิจฯในแต่ละจังหวัดเองก็มีการจัดเก็บประวัติของเด็กหรือเยาวชนไว้ มีสารสนเทศของกรมพินิจฯ เพื่อสามารถเปิดหาข้อมูลของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา เป็นการตรวจสอบเบื้องต้น และหากพบว่ามีการกระทำความผิด ทางหน่วยงานก็จะมีหนังสือขอความร่วมมือในการสอบถามเกี่ยวกับคดีที่ถูกดำเนิน และผลคำพิพากษา เพื่อนำมาประกอบในรายงานข้อเท็จจริง

- คำถาม** ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการลงโทษเด็กและเยาวชน ?
- คำตอบ** การลงโทษเด็กหรือเยาวชน จากสถิติคำพิพากษาของศาลจะไม่เน้นการตีและอบรมเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา ทุก ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนมีการบูรณาการร่วมกันที่มุ่งจะแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนนั้นสำนึกในการกระทำความผิด รู้ผิดชอบชั่วดี เพื่อให้กลับมาสู่สังคมได้อย่างปกติสุข
- บทลงโทษของเด็กหรือเยาวชนตาม พรบ. ศาลเยาวชนฯ มีมาตรการที่เพิ่มมากขึ้นกว่าแต่เดิมทำให้ศาลฯ สามารถนำบทลงโทษเหล่านี้มาปรับใช้กับเด็กหรือเยาวชนได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น
- ทางสถานพินิจฯเองก็มีการเน้นให้เด็กหรือเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวได้รับการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู อย่างจริงจัง ทั้งก่อนและหลังมีคำพิพากษา
- คำถาม** กรอบเป้าหมายของการดำเนินงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมไปถึงการมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้น โดยไม่มีมลทินติดตัว และได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมจากสังคมเฉกเช่น บุคคลทั่วไปด้วยหรือไม่ ?
- คำตอบ** กรมพินิจฯ มีเป้าหมายของการดำเนินงานในส่วนนี้อยู่แล้ว โดยตั้งเป็นภารกิจหลัก (Mission) คือต้องมีการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยส่งเสริมการใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกและมาตรการอื่น ๆ
- และยังมีการตั้งเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 คือการพัฒนาการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน การส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนให้มีความสุข การจัดหาปัจจัยสี่ที่เพียงพอและปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนด้วย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ไม่เลือกปฏิบัติ และเมื่อมีการติดต่อประสานงานหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับการลบประวัติการกระทำความผิดของเด็กหรือเยาวชนเมื่อพ้นโทษแล้ว

คำถาม ท่านคิดว่าเด็กและเยาวชนควรได้รับการปฏิบัติคุ้มครองทางกฎหมายมากกว่าผู้ใหญ่เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือไม่ ?

คำตอบ เด็กและเยาวชนในสายตาของประชาชนทั่วไปจัดได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์ และขาดความรู้เท่าทันในด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ และการอบรมจากผู้ใหญ่รอบข้าง ทั่วโลกได้เล็งเห็นความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนจึงมุ่งคุ้มครองสิทธิเด็ก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child ค.ศ. 1989) 4 ประการ คือ (1) สิทธิในการอยู่รอด (Survival rights) (2) สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Protection rights) (3) สิทธิในการพัฒนา (Development rights) (4) สิทธิในการมีส่วนร่วม (Participation rights) เมื่อเรามองเห็นว่าเด็กนั้นคืออนาคตของชาติต่อไป เราจึงควรต้องให้ความสำคัญคุ้มครองทางกฎหมายมากกว่า เพราะถ้าหากสามารถแก้ไขเด็กคนนี้ได้ตั้งแต่แรก ก็จะเป็นผลดีทั้งกับเด็กและประเทศชาติ เพราะเนื่องจากเด็กยังอยู่ในวัยเยาว์ที่จะสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ดังคำสุภาษิตที่ว่า ไม้อ่อนคดง่าย ไม้แก่คดยาก

คำถาม จุดประสงค์ของสถานพินิจในการออก “ใบแดงแจ้งโทษ” นั้นมีเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชนอย่างไร ?

คำตอบ โดยหลักปฏิบัตินั้นทางสถานพินิจฯ ไม่มีสิทธิในการออกใบแดงแจ้งโทษ ใบแดงแจ้งโทษจริง ๆ แล้วศาลเป็นผู้ออกหมาย ซึ่งแต่เดิมเป็นกระดาษสีแดง จึงเรียกว่าใบแดงแจ้งโทษทางสถานพินิจเพียงแต่มีการเก็บประวัติของเด็กหรือเยาวชนไว้ เพื่อประโยชน์ในการสืบหาข้อมูลเบื้องต้นของเด็กหรือเยาวชนเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิด และเพื่อที่จะได้แจ้งกับศาลหรือทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ว่า คดีที่จับนั้นอาจมีการซ้ำซ้อนกันได้ เด็กอาจเคยถูกดำเนินคดีในคดีดังกล่าวมาก่อนแล้ว

คำถาม ท่านเคยให้คำแนะนำเด็กและเยาวชนภายหลังจากพ้นระยะเวลาลดอาญา หรือพ้นโทษให้ยื่นคำร้องหรือติดต่อขอลดทะเบียนประวัติการกระทำความผิดที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือไม่ ?

คำตอบ ทางสถานพินิจฯ มีการจัดปฐมนิเทศ และการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยมีการชี้แจงวิธีการแนะนำขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับเอกสารในการนำไปยื่นขอลดประวัติที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้กับเด็กหรือเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีอาญาทุกราย

- คำถาม** ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเผยแพร่ประวัติการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชน ?
- คำตอบ** ทางกฎหมายไม่สามารถเผยแพร่ประวัติการกระทำความคิดของเด็กหรือเยาวชนให้กับหน่วยงานเอกชน แต่หากเป็นหน่วยงานภาครัฐก็จะมีการแจ้งบอกกล่าวถึงการกระทำความคิดให้ทราบ แต่ไม่ได้เป็นผลในการที่จะรับบุคคลนั้นเขาทำงาน ก็ยังคงมีการเข้ารับทำงานเป็นปกติเหมือนเดิม เพราะฉะนั้น เห็นว่าการเผยแพร่ประวัติการกระทำความคิดของเด็กหรือเยาวชนไม่เป็นผลดีต่ออนาคต อาจทำให้คนที่ทราบเกี่ยวกับประวัติการกระทำความคิดเกิดมีอคติหรือรู้สึกไม่ชอบใจต่อเด็กหรือเยาวชนผู้นั้น
- คำถาม** ท่านคิดว่าทะเบียนประวัติการกระทำความคิดอาญาคือมลทินติดตัวเด็กและเยาวชนหรือไม่ ?
- คำตอบ** ทะเบียนประวัติการกระทำความคิดอาญาไม่ถือว่าเป็นมลทินติดตัวเด็กและเยาวชน คิดว่าเป็นเพียงการรวบรวมประวัติของผู้ที่เคยมีคดีซึ่งอาจจะเพียงเพราะการหลงผิด หรือว่าตั้งใจกระทำความผิดจริง ๆ เช่นนี้แล้ว เห็นว่า ไม่ถือว่าเป็นมลทิน หากหน่วยงานต่างช่วยกันเก็บรักษาประวัติการกระทำความคิดนี้ว่าเป็นความลับ และไม่เผยแพร่ต่อหน้าสาธารณะชน
- คำถาม** การมีอยู่ของทะเบียนประวัติอาชญาการกระทำความคิดนั้นมีประโยชน์อย่างไรในการทำงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ?
- คำตอบ** มีประโยชน์เพราะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนรายนั้น ๆ และทำให้ทราบสาเหตุที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระทำความคิดมากขึ้นว่าเด็กหรือเยาวชนผู้นั้น จงใจกระทำความผิดหรือหลงผิด และมีประโยชน์ที่ทำให้เราทราบว่าเราควรจะทำอะไร แก้ไข ฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนรายนั้นๆ ด้วยโปรแกรมอย่างไร
- คำถาม** เด็กและเยาวชนที่พ้นโทษ พ้นระยะเวลาการลงอาญาหรือคุมประพฤติควรได้รับโอกาสต่าง ๆ ในสังคมเท่าเทียมเด็กและเยาวชนที่ไม่เคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือไม่ ?
- คำตอบ** ควรได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญก็บัญญัติเรื่องสิทธิความเสมอภาคไว้อยู่แล้ว หากเพียงแต่ต้องปรับเปลี่ยนที่ความคิดของคนในสังคมเกี่ยวกับการเปิดใจให้ยอมรับและให้โอกาสผู้ที่เคยก้าวพลาด

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร หากประเทศไทยมีมาตรการหรือกฎหมายเฉพาะ เกี่ยวกับการลบทะเบียนประวัติการกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชน อย่างไร ?

คำตอบ เห็นด้วย เพื่อจะได้มีมาตรการที่ชัดเจนและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะได้นำไปปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางๆ ให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดควรทำหน้าที่อย่างไร

คำถาม ท่านคิดว่าความผิดฐานใดบ้างที่ยังไม่ควรให้มีการลบทะเบียนประวัติการกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชน ?

คำตอบ ความผิดที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ฆ่าผู้อื่น , เกี่ยวกับเพศ, เกี่ยวกับยาเสพติด

คำถาม ท่านมีความเห็นว่าการกระทำคามผิดโดยประมาทนั้น เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่อาชญากรอาชีพหรือการกระทำคามผิดซ้ำในอนาคตหรือไม่ ?

คำตอบ ไม่เสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจิตใจสำนึกของผู้กระทำคามผิดมากกว่า ขึ้นอยู่กับตัวของผู้กระทำคามผิดเอง

คำถาม ท่านคิดว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำคามผิดและได้รับการบำบัดฟื้นฟูหรือกรณีศาลได้มีคำพิพากษาหรือการลงโทษ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของพนักงานคุมประพฤติสมควรรับโอกาสให้ลบทะเบียนประวัติการกระทำคามผิดหรือไม่ ?

คำตอบ ในปัจจุบันมีการลบทะเบียนประวัติคดีอาญาของเด็กหรือเยาวชนต่อเมื่อเด็กหรือเยาวชนนั้นพ้นโทษหรือปฏิบัติครบตามเงื่อนไขของคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอยู่แล้ว แต่เพียงแต่ยังไม่มีมาตรการหรือกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการลบทะเบียนประวัติ เพียงแต่ใช้กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความลับและข้อตกลงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

ถ้าหากอยู่ระหว่างการบำบัดหรือการลงโทษ ก็เห็นควรให้พ้นโทษก่อน จึงค่อยลบทะเบียนประวัติการดำเนินคดีเพราะหากให้ออกสาขณะอยู่ระหว่างการบำบัดหรือการลงโทษ จะทำให้เด็กหรือเยาวชนไม่ตั้งใจที่จะควบคุมจิตใจของตนเองไม่ให้กระทำคามผิดซ้ำขึ้นอีก